

Кенгеш

Юрий КОКОВ:

Къырал казна къалай къоратылгъанын къаты контрольда тутаргъа

Къабарты-Малкъарда право низамны жалчытыу жаны бла дайым да ишлеген комиссияны бла Экономика эм жамауат къоркъуу-сузлукъ жаны бла советни бирикдирилген кенгешинде къырал эм муниципал бюджетлени тонаудан сакълауу вопросларына къаралгъанды. Аны КъМР-ни Башчысы **Юрий Кокков** бардыргъанды. Жыйылыуыа Парламентни спикери **Татьяна Егорова**, премьер-министр **Мусукланы Алий** эм федерал инспектор **Владимир Кануников** къатышхандыла.

Тюбешиюну ача, Юрий Александрович шөндюю экономика бөлүмда бюджет ахчаны файдалы къоратыууу магъанасы ёсгенин чертгенди. Ол къыралны башчысы Владимир Путин бу вопрос алыкъа тамамланмагъанын, кемчиликке болгъанларын айтханын эсгертгенди. «Жарсыуыа, аллай шартла бизде да бардыла. Бу проблемагъа экономика эмда право низам жаны бла къараргъа тийишлиди. Бюджетни къоратханда контроль къатылануырга керекди», - дегенди ол.

Республиканы Башчысы надзор тамамлагъан органдары ишлерине иги багъа бергенди. Алай экономик сферада аманлыкъланы саны ёсюп баргъаны жарсыуу шарт болгъанын айтханды. «Ол а бизни иш-бизни хайырлылыгыны юсюнден сагъыш этдиреди. Бирде уа кесибизни ариу кёргозтор мурат бла тарихлени семитирге да ёчбюз, быллай шартланы да тохтатыргъа керекди. Къырал казна къалай къоратылгъанын тынгылы тинтирге керекди», - деп чертгенди.

Къырал эм муниципал ахча къалай сакъланганын юсюнден докладны финансла министр **Заур Лихов** этгенди. Ол ведомствода къырал казаны къоратыуыа контрольну финанс контроль, надзор эм аудит жаны бла бёлүм кёз-къулак болгъанын билдиргенди. Былтыр бу орган ФСБ-ны, МВД-ны эм прокуратураны къуллукчулары бла бирге 14 тинтиу бардыргъанды. Аланы кезиуюнде

140,1 миллион сом багъасы бузукълуккъа ачыкълангандыла. «Аланы асламы бюджет ахча белгиленмеген жумушлагъа бёлюнгени бла байламлыдыла. Финансланы 83,7 проценти арта къайтарылгъанды (117 миллион сом)», - деп билдиргенди ол.

Финансла министрвону кесини иши да сюзолгенлей турады. Ахыр кере тинтиуле август айда бардырылгъандыла, алай бузукълуккъа ачыкъланмагъандыла. Заур Лихов билдиргенича, аслам магъана бузукълукъланы алгъадан ачыкълап, аланы болдурмауыа бурулады. Бу ишге уа бюджет учреждени-ялада автоматизацияланган системала кийирилгенлери себеплик этгенди.

Сёз ючюн, быйыл аны болушлугъу бла 55,5 минг операция бардырылгъанды, алай бузукълуккъа бла жарашдырылгъанлары ючюн 11 мингден аслам документ арта къайтарылгъанды. «Бу система контроль тамамлауу хайырлы амалыды. Бююнлюкде ол 80 пред-приятяда сингдирилгенди. Жылны ахырына дери аланы санын 200-ге жетдирирге мурат барды», - деп билдиргенди министр.

Юрий Кокков ачыкъланган кемчиликке право низамны сакълалуу органлагъа белгили этилгенлерин бла къалгъанларын билдирге суйгенди. Алай министр айтханыча, документлени 45 проценти сарасыз жарашдырылгъанлары бла байламлы къайтарылгъандыла арта. Республиканы Башчысы бу шартха энчи эс бурургъа, ведомствода специалистлени билимлерин ёсдюруге кереклисин айтханды.

Ызы бла КъМР-ни прокурор **Олег Жариков** сёвшенди. Ол билдиргенича, ведомство бардырган тинтиуледен сора бюджет законлагъа 600 бузукълукъ этилгени тохташдырылгъанды. Аланы кетериую юсюнден 50 протокол жарашдырылгъанды.

Прокурор айтханыча, бузукълукъланы асламы эл мюлк сфера бла байламлыдыла. Сёз ючюн, ийнекле тутуп, сютно жарашдыргъанларында этген къоранчланы арта къайтарыу бла

байламлы программагъа къатышхан төрт фермер жалгъан документле кёргоз-туп, 16 миллион сом къырал болушлукъ алгъанлары ачыкъланганды. Битеу да бирге следствие органлагъа субсидияланы юлешгенде бузукълуккъа бла байламлы 29 материал берилгенди.

Олег Олегович юлгюге «Золотой велес» предприятиягъа ачылгъан ишни келтиргенди. Районла аралы налог инспекцияны эки къуллукчу-суну хатасындан казнагъа 540 миллион сом къоранч этилгенди. Предприятия-ны мюлкюн сатхандан сора да, бюджет ахча толусунлай къайтарылмагъанды. Прокурор субсидияланы юлешгенде бузукълуккъа комиссияны келечилери жууаплыкъланы ангыламагъанлары ючюн этилгенлерин чертгенди. Ол къырал болушлукъ берилгенде бир методика болурга кереклисин айтханды.

Юрий Кокков прокурор айтхан аманлыкълала алгъын жыллада этилгенлерин чертип, ала ахырына дери нек тинтилмегенлерин, бузукълукъланы этгенлерине ишкейле жууапха нек тартылмагъанларын билдирге суйгенди. «Прохладнийде школну ишлегенде бюджет ахча къоратылгъанын 2013 жылда тохташдырылгъанды, уголовный иш 2014 жылда ачылгъанды, алай бююннге дери да ол нек тинтилмей турады? Адамла уа аманлыкълыла жууапха тартыллыкъларына ийнанмайдыла. Сёз а миллиардланы юслеринден барады», - деп чертгенди ол эмда РФ-ни Следствие комитетини КъМР-де Следствие управлениасына бла прокуратурагъа битеу ишлени контрольгъа алыргъа буюргъанды.

КъМР-де ич ишле министр **Игорь Ромашкин** да докладын эл мюлкге энчи эс бургъанды. Ол билдиргенича, субсидияланы юлешгенде 77 бузукълукъ ачыкъланганды, 35 эл мюлкюне таматасы къырал болушлукъ алгъанда жалгъан документле кёргозгенлерни тохташдырылгъанды, аладан 31 уголовный жууапха тартылгъандыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю.А.Коковну Устазны кюню бла

А Л Г Ы Ш Л А У У

Багъалы шуёхла!

Сизни аламан байрам бла – Устазны кюню бла жюрегимден кызыу алгышлайма!

Хар бирибиз да болганбыз окъуучу. Хар бирибизни да эсибизде къалгъанды суйген устазбыз, насийхатчыбыз да. Анга хурмет-бизни, ыразылыгыбызны биз жюрегибизде сакълап келебиз.

Не заманда да жашау устаздан бек уллу жууаплыкъланы излегенди. Бизни педагогларыбыз ол борчларын бет жарыкълы толтур-

гъандыла, республиканы жамауат жашаууна дайымда тири къатышхандыла, халкъгъа билим бергенди, маданиятдан халарлы этгенди, адам улу багъалы кёрген затланы сездиргенди. Аланы ма алай къайгырыулу, халал жюрекли болгъанлары, борчларына жууаплы кёзден къарагъанлары, профессионал усталыкълары, анга кертичиликлери ючюн хурметлейди эмда сыйлы кёреди жамауат.

Шөндюю школгъа фахмулу, жангылыкълан къачмагъан, алагъа ачыкъ болгъан,

ишлерин суйген, сабийлени сагъыш этерге, жууаплы бола билдирге, кеси алларына оноу этерге къоркъмазгъа юйретген инсанла артыкъда бек керекдиле. Аланы къыралыбызны чынтыт граждандары болуп ёсерча этиу – бизни барыбызны да борчубузду.

Сизге, багъалы устазла, кийик саулукъ, тынчлыкъ, ырахатлыкъ тежейме! Кыйын, алай бек керекли эмда магъаналы ишигизде жетишмилли болуругъузу суйгеними билдире!

Къабарты-Малкъар Республиканы къырал саугъалары бла саугъалауу юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

У К А З Ы

Къабарты-Малкъар Республиканы бериу системасында кёп жылланы бет жарыкълы урунганлары, ёсюп келген төлюню юйретуге бла окъутугъа уллу кыйын салгъанлары ючюн сыйлы атла атаргъа:

«Къабарты-Малкъар Республиканы билим бериуюню сыйлы къуллукъчусу»

Атаккуланы Нуржангъа, Маннафын кызы, - Элбрус муниципал районну Быллым элини «А.М.Ахматов атлы орта битеуло билим берген школ» муниципал битеуло билим берген учреждениасыны директоруна

Къазакъланы Зухурагъа, Магометни кызы, - Нальчик шахар округну «Бир-бир предметледен

терен билим берген 21-чи номерли орта школ» муниципал казна битеуло билим берген учреждениасыны директоруна

Касьянова Татьяна Атабиевнагъа - Къабарты-Малкъар Республиканы Билим бериу, илму эмда жаш төлюню ишлери жаны бла министерствосуну къошакъ билим бериу эмда юйретуу бөлуюню таматасына

Науянис Татьяна Владимировнагъа - Къабарты-Малкъар Республиканы Билим бериу, илму эмда жаш төлюню ишлери жаны бла министерствосуну «Сабий чыгъармачылыкъланы «Кюн шахар» академиясы» къырал бюджет билим бериу учреждениясыны къошакъ билим бериуден педагогуна

Пшибиева Светлана Владимировнагъа - бийик билим берген «Х.М.Бербеков атлы Къабарты-Малкъар къырал университет» федерал къырал бюджет билим берген учрежденияны медицина колледжини директоруна,

«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы къуллукъчусу» **Калмыкова Тамара Муратдиновнагъа** - Нальчик шахар округну «Россейни Жигити Г.Н.Трошевни атын жюриютген 11-чи номерли орта битеуло билим берген школ» муниципал казна битеуло билим бериу учреж-

дениасыны къабарты тилден бла литературадан устазына

Лосанова Лариса Бекаловнагъа - Бахсан муниципал районну Заюково элини «4-чю номерли орта битеуло билим берген школ» муниципал битеуло билим берген учреждениясыны тарыхдан бла обществознаниядан устазына

Мешкова Наталья Владиславовнагъа - Прохладна муниципал районну «Прималкинское станицаны орта битеуло билим берген школу» муниципал казна битеуло билим берген учреждениясыны орус тилден бла литературадан устазына

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы
Нальчик шахар, 2016 жыл 4 октябрь, №118-УГ

Ю. КОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы саулукъ сакълалуу министрени юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

У К А З Ы

1. **Расторгуева Светлана Александровна**ны Къабарты-Малкъар Республиканы саулукъ сакълалуу министрине салыргъа

2. Бу Указ анга къол салынган кюнден башлап кучюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **Ю. КОКОВ**
Нальчик шахар, 2016 жыл 4 октябрь, №120-УГ

Светлана Александровна Расторгуева 1967 жылда Нальчик шахарда туугъанды. Урунуу жолун 1984 жылда башлагъанды. Тогуз жылдан артык заманны Росздравадорну КъМР-де Управлениасына башчылык этгенди. 2015 жылдан бери Къабарты-Малкъарны сауулукъ сакълалуу министрени орунбасары болуп ишлегенди. Юйорлюдо, эки сабий барды.

Бары кёрюмдюле былтырдан эсе мажалдыла

Республиканы сабанларында бу чууак кюнледе иш къазауатды. Эл мюлк министрвону пресс-службасы билдиргенге кёре, кыылбылы битимле толусунлай орулуп бошалгъандыла. Сабанчыла кёп къалмай 80 минг гектардан 250 минг тонна мирзеу жыйгъандыла. Озгъан жыл бла тенгешдиргенде, 17 процентге асламды, бир гектардан а 32 центнер алыннганды.

Бу кюнлеге нартохну ючден бири да орулуп бошалгъанды. 47,4 минг гектардан а 295 минг тонна мирзеу жыйылгъанды. Ол а былтырдан эсе 80 процентге аслам болады. Нартохно битимлиги да игиди – бир гектардан 62 центнер.

Дагъыда 15,3 минг гектардан 31,6 минг тонна чёплеу (ёсюм 12 процент болгъанды) эмда 7,7 минг гектардан кёп къалмай 150 минг тонна картоф (+24%) жыйылгъанды.

Тахта кёгетлени тилриги да иги болгъанды. Бу бөлуюме урунганла ишни ючден бирин тамам этип, аны бла 273 минг тонна жыйгъандыла. Ол а былтырны кёрюмдюсюнден онбир процентге аслам болады.

Тирлик жыйылп бошалгъан жерле болжалына салмай сюрюледиле. Бу кюнлеге ол иш да отуз минг гектарда тамам этилгенди. Ол санда 19,3 минг гектар кюзлюк битимлени урлугун себерге хазыр этилгенди. Саулай алып айтханда уа, ала 58,2 минг гектаргъа себилликдиле.

Бизни корр.

Багъаларын чыгъаруу

Махтау сёзле, саугъала, концерт программа

«Единая Россия» битеу-россей партияны Къабарты-Малкъарда бөлуюмюнде Устазланы эмда Юйретиучюлени бла школгъа дери билим берген системада ишлегенлени кюнлерин белгилеу бла байламлы къууанчлы жыйылуу ётгенди. Республиканы школларында бла сабий садларында ахшы урунган устазланы бла юйретиучюлени алгъышларгъа КъМР-ни Парламентини башчысыны орунбасары Жанатайлыны Салим, депутат Киреева Надежда эм Билим бериу, илму эм жаш төлюню ишлери жаны бла министерствону бөлуюмюне таматасы Олег Балов келген эдиле.

Партияны регион бөлуюмюню исполкомуну таматасы орунбасары Шурмова Мадина жыйылыуыа къатышханлагъа ыразылыгын билдире, аланы

кыйынларына, билимлерине, сынауларына бийик багъа бичгенди, тутхан усталыкъларына кертичиле болуп, сабийлени юйретиуде кюч-къарууларын аямагъанлары ючюн ыспас этгенди.

Жанатайлыны Салим да кёп ариу сёз айтханды устазлагъа бла юйретиучюлеге. «Сабийлени школда окъутханла, тынгылы билим бергенле, неда сабий садлада кесин жюриоте билдирге, ахшы адет-тёре-леге юйретгенле, сёзсюз, бек магъаналы, керекли ишни тамамлайдыла. Къыралыбызны тамблагъа кюню анда оноууу къаллай адамла этгенлерине кёре къураулыккъды. Ишигизни жарыкъ бетли, тюз ниетли бардыргъаныгъыз ючюн сау болугъуз. Сабийлеригиз да сизни къууандыргъанлай турсунла», - дегенди ол.

Надежда Киреева да алгъышлау сёзюнде педагоглары ишлерине бийик багъа бичгенди. Олег Балов а КъМР-ни Правительство-суну Председателини орунбасары - билим бериу, илму эм жаш төлюню ишлери жаны бла министрени Нина Емузованы алгъышлауу окъугъанды, кесини атындан да бийик жетишимле тежгенди.

Ызы бла устазлагъа бла юйретиучюлеге партияны атындан сыйлы саугъала, ыразылыкъ грамотала эм гюл къысымла берилгендиле. КъМКЪУ-ну жаш артистлери уа концерт программалары бла байрам ишге къатышханланы кёллерин кёторгендиле.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Устазны кюнине
аталгъан материалланы
3-чю бетде окъугъуз.

Билдирюу

Студентлени сауулукъларына къоркъуу жокъду

Алгъаракълада КъМКЪУ-ну медицина колледжини студентлери, ууланьп, больницагъа тошгендиле. Аны юсюнден КъМР-ни сауулукъ сакълалуу министрени къуллугъун толтурган Асанланы Алим былай билдиргенди: «Нальчикны 1-чи номерли ара больницасына онеки адамны келтирген эдиле. Бююнлюкде аланы халлери ийге айланганды. Саулукъларына къоркъур-

ча туююлдо. Врачла къарагъанларындан сора эки сагъатдан аланы юйлерине ашыргъандыла.

Асламлы информация органла билдиргенге кёре уа, медицина колледжде жаш адамла угарный газ бла уулангандыла. Окъуу учреждениягъа къутхариучуула бла медикле да келгендиле. Бир къауум студентни терк болушлукъ берген машиналада жуукъ-

да орналгъан стационаргъа элтирге да тошгенди. Анда специалистле къарап, жаш адамлагъа улуу хата жетмегенин, жарсырча сылтау болмагъанын да тохташдыргъандыла. МЧС-ден билдиргенлерине кёре, учрежденияны ичинде сауулукъгъа къоркъуулу газ жокъду.

Бююнлюкде болумуу тюзюн билдири ючюн тинтиу ишле бардырыладыла.

Къырал казна къалай къоратылгъанын къаты контрольда тутаргъа

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

-Былайда бир юлгю келтирирге сюеме. Фермерледен бири Эл мюлк министерствогъа эки кере да жалгъан документле бергенди, алай бла законланы бузуп, ол 2,3 миллион сом къоллу болгъанды. Быллай аманлыкъланы тохтатыр ючюн, субсидияланы берирден алгъа аны алыргъа суйгенлени тизмелерин тинтирге тийишлиди,- дегенди эмда бу ишни полиция толтурургъа хазыр болгъанын айтханды.

Докладчы ичги затла чыгъаргъан предпритиялада аманлыкъланы юслеринден да айтханды. Ол белгили этген шартлагъа кёре, эки заводну башчылары, файдаларын кёргозтмей, 24 миллиард сомну налог органладан букъдургъандыла. Бююнлюкде бу ахчадан 8 миллиарды къайтарылгъанды. «Ичги затла чыгъаргъан предпритияланы оюучуларына тюрюн-тюрюн бузукълукъла этгенлери ючюн

14 уголовный иш ачылгъанды»,- дегенди ол.

Республиканы Башчысы полициячыны предложениясын тюзге санагъанды. Ол субсидияланы юлешиге жууаплы комиссияны ишине жамауат контроль тамамларгъа кереклисин айтханды. «Бир затны да жашырыргъа керекмейди, тизмеде болгъанлагъа ахчаны берирден алгъа тинтирге керекди»,- дегенди ол.

Ызы бла кенгешде аманлыкъланы профилактикасын тамамлауда жер-жерли самоуправление органланы жери сюзюлгенди. Игорь Ромашкин докладчында белгилегенича, бююнлюкле республикада профилактика эсепде 10 миниге жууукъ адам турады, аланы арасында наркоманла, ичгичиле, сюдно оюучу бла жууапх тартылгъанла, тюремден эркин болгъанла да бардыла.

Министр айтханыча, республикада аманлыкъланы жартысын алгъын да башлары сюдлюк болгъанла этгенди. Андан сора да,

бузукълукъланы 40 проценти тонау эм урлау бла байламлыдыла. Республикада криминоген болумгъа адамланы къолайлыкълары себеплик этгенин айтханды.

Сёз кеси ыразылыгъы бла къуралгъан дружина отрядлары юслеринден да баргъанды. Министр айтханыча, бююнлюкде республикада 96 дружина барды, ала 791 адамны бирикдиредиле. Алай аланы ишлерине болушлукъ этилмегенине, аланы кёллендирирге онг болмагъанына жарсыгъанды.

-Бююнлюкде алагъа жаламда 60 ишчи отоу берилгенди. Арт юч жылны ичинде уа борчларын бийик даражада толтургъанлары ючюн жаламда 16 дружинник белгиленгенди. Ала барысы да Бахсан райондандыла,- дегенди докладчы эмда дружинниклени болушлукълары бла 8 аманлыкъ ачыкъланганын билдирип, муниципал къуралуулары бюджетлеринде аланы кёллендире-

уге ахча салыргъа предложение этгенди.

Олег Жариков а, «РФ-де аманлыкъланы профилактикасыны мурдоруну юсюнден» федерал закон кючюне киргенин эсгертп, анда жеринде власть органланы аманлыкъланы профилактикасыны жаны бла борчлары жазылгъанларын чертгенди. «Муниципал къуралуулары башчылары ишчилерин бу документ бла шагъырей этерле депышанам»,- дегенди ол.

Жыйылыуда Бахсан муниципал районну башчысы Хасан Сижажев да сёлешгенди. Ол профилактика мадарланы хайырындан районда криминоген халны тапландырыргъа, аманлыкъланы санын азайтыргъа онг чыкъгъанын чертгенди.

Кенгеш эки вопрос бла да байламлы энчи эсгериуле къабыл кёрюу бла бошалгъанды. Анга жыйылыуда айтылгъан предложение-нияла да кийирилгенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

КЪУАНАЧЛЫ ЖЫЙЫЛУ

Аланы къыйынлары, сыфатлары да - бизни эсибизде, жюрегибизде

Бююнлюкде республикада онёрт минген аслам педагог, юйретиучу урунадыла. Устазны битеудуния кюнюн алында КъМР-ни Жамауат палатасында ишлеринде айырмалы болгъанланы сауғалагъандыла.

Жыйылгъанланы палатаны башчысы Хазратали Бердов алгъышлагъанды.

- Адамны эм уллу байлыгъы саулукъду. Алай аны ызындан а билимлик бла адеплилик барадыла. Ол жумуш а сизни боюнугъуздады. Ишигиз къыйынды, алай сиз сайлагъан жолугъуздан таймагъансыз. Иш хакъыгъыз айла бла неда ахырысы бла берилмеген заманлада да артха турмагъансыз.

Бусагъатда да ол уллу туююлдо, алай къырал аны кёбейтирге юрешеди. Сиз битеу билимгизни ёсе келген тёлюлеге берирге, сабийлени юйретирге юрешезиз, аны ючюн аллыгъызда баш урабыз. Саулукълу, жетишимли болугъуз, - дегенди ол.

Алгъышлау сёллерин устазлагъа палатаны башчысыны орунбасарлары Людмила Федченко бла Аггаланы Жамал да айтхандыла. Людмила Михайловна хар сабийни жашауунда устазы уллу жерни ал-

гъанын, ол артда кесине къаллай усталыкъны, чыгъармачылыкъ ишни сайларыгъы анга кёре болгъанын белгилегенди.

Аггаланы Жамал а англиз-ли философ Джон Локкуну XVII ёмюрде: «Саулай да халкъны тынчлыгъы сабийлени тюз юйретиу бла байламлыды», - деген сёлзлерин эсгертгенди. Ол ёмюрдеде окуёна юйретиуню магъанасын анылагъандыла. Билим беруиню тюз, ойлап, тынгылы бардырыугъа кёре болады бююнлюк, тамблагъы кюнюбюз эмда тёлюлени билимликлери, маданиятлары, тюз ниет-лиликлери, инсанны адамлыгын белгилеген ышанла да, дегенди ол.

Палатаны билим беруи эм илму жаны бла комиссиясыны башчысы Зумакулланы Асхат а устазны иши эм уллу ыразылыкъ тапхан, эм къыйматлы иш болгъанын чертгенди.

Алай бла кёп жылланы ишлерин бет жарыкълы толтургъанлары, ёсе келген тёлюню юйретиуге эм окутуугъа уллу къыйын салгъанлары ючюн Къабарты-Малкъарны Жамауат палатасыны Сыйлы грамоталары бла Марьяна Алюева, Журтубайланы Елена, Залийханланы Лейла, Валентина Путилина, Жанна Тарканова, Руслан Машуков, Мухамед Батыров эм башхала сауғаланнгандыла.

Россейде дистанция амал бла юридический болушлукъ этген баш организацияладан бирини - Европалы юридический службаны - специалистлери да устазланы алгъышларгъа суйгенди. Службаны регионда информация арасыны директору Жанна Хутова уа Эрхард Апшацевге, Залийханланы Лейлагъа, Руслан Машуковха бла Валентина Путилинагъа хакъсыз юридический болушлукъ алырча сертификатла бергенди.

Къууанчы жыйылыу бирге суратха тюсюу бла бошалгъанды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

АКЦИЯЛА

Таматала да аякъ бюкгендиле

Нальчик шахар округну Билим беруи департаменти бла управлениясы Уллайгъан адамланы бла Жаюу жюриуюню битеуроссей кюнге жоралап «Ваши годы - наше достояние» деген чакътырым бла шахар аралы акция бардыргъандыла.

Къабарты орамны баш жанында шахарны 4-чю номерли гимназиясыны окуучулары къарт аталары эм аналары бла бирге жыйылгъандыла. Туудукълары аланы тегереклерине басынып, кёллерин кётюргендиле, назму халда кёп агъыш айтхандыла.

Ол кюн Билим беруи департаментини таматасы Римма Нагоева, акция тёлюлени бирикдиреуде магъаналы болгъанын чертип, абадан тёлю кёп къыйынлыкълардан ётгенин, анга да къарамай,

Жырла, назмула, тепсеуле бла кёллерин ачхандыла

Бу кюнледе къарачай-малкъар жаш тёлюню айныууна себеплик этген «Эльбрусид» фонд, Уллайгъан адамланы кюнюне атап, «Ниети тазаны иши ахшы» деген ат бла жандаурулукъ акция бардыргъанды. Алай бла таматаланы проблемаларына эс бурургъа, алагъа сакъ болургъа чакъыргъанды.

Нальчикни Жангыз къалгъанла бла къартайгъанла тургъан энчи юйюнде да концерт къурагъандыла. Аланы жашауларыны юсюнден ушакъ да этип, ариу жырла, назмула, тепсеуле бла да кёллерин алгъандыла. Жаш адамланы алагъа хурмет этгенлерине, анда жашагъанла къууангъанларын жашырмагъандыла. Кеслерини жаш заманларын эслерине тюшюрюп, тепсерге да чыкъгъандыла.

- Бу жыйылыу жаламда абаданлагъа угъай, барыбызгъа

къыралны сакълаалгъанларын эмда ала хурметге тийишли болгъанларын айтханды.

Сора жыйылгъанла тепсеу залгъа атлангадыла. Алай бла

Ногмов атлы орамдан парка дери ойнай, кюле жаш, къарт да бирге баргъандыла. Залны майданында уа миллет макамладан жарыкъ той къуралгъанды.

Таматала, жаш тёлюден артха къалмай, аякъ бюкгендиле. Ахырында уа, ёмюрлюкню белгиси-ча, кёкге шарла жибергендиле. МАГОМЕТЛАНЫ С.

да, жаш тёлюге бютюнда, керекли ишди. Нек дегенде Кавказда къарт адамдын атып къойгъан уллу намыссызлыкъгъа саналады. Аны уа ёсюп келгенлеге ангълатыргъа, тюзлюкге итиндириге борчлубуз. Биз акъсакъланы кёллерин кётюрюрге

умут этип келгенликге, аланы жаш адамлагъа айтхан ариу сёлзлерине, жюрек жылыуларына багъа жокъду,- дегенди фондну келечиси Теммоланы Азинат.

Концерт программа бошалгъандан сора уа Василий Яковлев жаш тёлюге битеу да

анда жашагъанланы атындан ыразылыгъын билдиргенди. Ахырында абаданла, жаш адамланы арбазгъа дери ашырып, эслеринде къалырча суратха да тюшгендиле.

ТЕМУККУЛАНЫ Амина.

Документле

Улбашланы Хабижи жашы Аскерни Лескен сюд районну 1-чи номерли сюд участкасыны жарашдырыучу судьясыны къуллугъуна салыуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Конституциясыны 100-чю статьясыны 1-чи кесегини «и» пунктуна, 117-чи статьясыны 3-чю кесегине, «Къабарты-Малкъар Республиканы жарашдырыучу судьяларыны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну 6-чы эмда 7-чи статьяларына тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди:**

1. **Улбашланы Хабижи** жашы **Аскерни** Лескен сюд районну 1-чи номерли сюд участкасыны жарашдырыучу судьясыны къуллугъуна беш жылгъа салыргъа.

2. Бу Бегим къабыл кёрюлген кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели Т. ЕГОРОВА
Нальчик шахар, 2016 жыл 29 сентябрь, №533-П-П

А.Х.Ахметовну Къабарты-Малкъар Республиканы судьяларыны квалификация коллегияларында жамауатны келечисине салыуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

«Россей Федерацияда сюд органланы юслеринден» Федерал законну 11-чи статьясыны 6-чы пунктуна, «Къабарты-Малкъар Республиканы судьяларыны квалификация коллегияларына жамауатны келечилерин салыуну низомыны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну 3-чю статьясына тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди:**

1. **Ахметов Алим Хабасовични** Къабарты-Малкъар Республиканы судьяларыны квалификация коллегияларында жамауатны келечисине коллегия тохташдыргъан болжалгъа салыргъа.

2. Бу Бегимни Къабарты-Малкъар Республиканы судьяларыны квалификация коллегияларына жиберирге.

3. Бу Бегим къабыл кёрюлген кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели Т. ЕГОРОВА
Нальчик шахар, 2016 жыл 29 сентябрь, №534-П-П

Шандиров Олег Лионовични Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Законодательство, къырал къурулуш эмда жер-жерли самоуправление жаны бла комитетини председателини орунбасарыны къуллугъундан эркин этиуню юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Регламентини 22-чи статьясыны 3-чю кесегини 1-чи пунктуна тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди:**

1. **Шандиров Олег Лионовични** Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Законодательство, къырал къурулуш эмда жер-жерли самоуправление жаны бла комитетини председателини орунбасарыны къуллугъундан эркин этерге.

2. Бу Бегим къабыл кёрюлген кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели Т. ЕГОРОВА
Нальчик шахар, 2016 жыл 29 сентябрь, №536-П-П

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини комитетлерини къауумларына тюрлениуле кийириуню юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Регламентини 22-чи статьясына тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди:**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутаты **Маремуков Сафарби Хабасовични** Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Экономика, инвестицияла эмда предпринимательство жаны бла комитетини къауумундан чыгарыргъа.

2. Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутаты **Тхагалегов Тимур Лялюшевични** Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Промышленность, транспорт эмда жол мюлк жаны бла комитетини къауумундан чыгарыргъа эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Законлукъ эмда право низам жаны бла комитетини къауумуна къошаргъа .

3. Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини депутаты **Шандиров Олег Лионовични** Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Регламент, депутат этика эмда Парламентини ишин къурау жаны бла комитетини къауумуна къошаргъа.

4. Бу Бегим къабыл кёрюлген кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели Т. ЕГОРОВА
Нальчик шахар, 2016 жыл 29 сентябрь, №537-П-П

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Законлукъ эмда право низам жаны бла комитетини председателини сайлауну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Регламентини 22-чи статьясына тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди:**

1. **Кривко Михаил Николаевични** Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Законлукъ эмда право низам жаны бла комитетини председателини орунбасарыны къуллугъундан эркин этип, бу комитетни председателини къуллугъуна сайларгъа.

2. Бу Бегим къабыл кёрюлген кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели Т. ЕГОРОВА
Нальчик шахар, 2016 жыл 29 сентябрь, №538-П-П

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Законлукъ эмда право низам жаны бла комитетини председателини орунбасарын сайлауну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Регламентини 22-чи статьясына тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди:**

1. **Тхагалегов Тимур Лялюшевични** Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Законлукъ эмда право низам жаны бла комитетини председателини орунбасарыны къуллугъуна сайларгъа.

2. Бу Бегим къабыл кёрюлген кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели Т. ЕГОРОВА
Нальчик шахар, 2016 жыл 29 сентябрь, №539-П-П

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Бюджет,налогола эмда финансла жаны бла комитетини председателини орунбасарын сайлауну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Регламентини 22-чи статьясына тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди:**

1. **Маремуков Сафарби Хабасовични** Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Бюджет,налогола эмда финансла жаны бла комитетини председателини орунбасарыны къуллугъуна сайларгъа.

2. Маремуков Сафарби Хабасович Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Бюджет,налогола эмда финансла жаны бла комитетини председателини орунбасарыны къуллугъуна хакъ алып толтурлукъду эмда ол къуллукъда ишлегени кадар Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини президиумуну къауумуна кырликди.

3. Бу Бегим къабыл кёрюлген кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели Т. ЕГОРОВА
Нальчик шахар, 2016 жыл 29 сентябрь, №540-П-П

Ангълатыв

Ичгичилик - хаталаны сылтауу

Бу кюнледе КъМКЪУ-ну Медицина колледжини студентлери къатышып «Жаш тёлю ичгиге къажауду» деген акция ётгенди. Аны кезиунде окуучула, Нальчикни орамларына чыгып, тюбегенлерине ичгини уулугъуну юсюнден билдиреуде юлешгенди. Бу иш «Волонтеры-медики» деген Битеуроссей къымылдауну башламчылыгъы бла бардырылгъанды.

Студентле адамланы ичгичилик бла байламлы статистиканы жарсыулу шартлары бла шагъырейлендиргенди. Аланы айтханларына кёре, бу осал кылыкъланы хатасындан 60-дан аслам ауруу къозгъалыргъа боллукъду. Анга берилген адам жаламда юйюрюнде угъай, жамауатда да эриши кёрюнеди.

Ичип руль артына олтургъанланы хатасындан а Рос-

сейде быйыл сегиз айны ичинде 11,7 минг авария болгъанды. Алада 2338 адам ёлгенди, 16256 адам ачыгъанды. Меди-

кле айтханнга кёре, ичгичини жашауу жыйырма жылгъа къысхартылыргъа боллукъду.

Бизни корр.

Байрам
**КъМКЪУ-ну Устазланы усталыкларын ёсдюрген инсти-
тутунда уллу байрам болгъанды. Анда ишлеринде бийик
жетишимле болдургъанла Сыйлы грамотала бла саугъа-
ланнгандыла, сора школчула концерт кёрюзтгендиле.**

Къадалып кюрешгенле сыйланнгандыла

Бек алгъа устазланы универси-
тетни проректору Аюес Кумыков
алгъышлагъанды. Ол билим
берген адамланы магъаналары
шёндо уллу болгъанын чертген-
ди. «Хар сабийни дунягъа кёз
кырамын устاز кыраиды, игини

амандан айырыгъа юйретеди.
Хар окъуучуну къолунда интер-
нети, телефону болгъанлыкъгъа,
алыкъа устаз кесини жериндеди»,
- дегенди ол. Ызы бла окъуу юйно
проректору Баразбийланы Муслим
сакъатланы дистанцион халда юй-
ретуи бизни республикада къалай
кыуралгъанын айтханды эм бу

къыйын ишде бийик жетишимли-
лени саугъалагъанды.

Устазланы усталыкларын ёс-
дюрген институтну директору Ана-
ланы Марат арт жыллада билим
берюуде кёп магъаналы ишле
тындырылгъанын чертгенди. Ана-

дан бири кыырал федерал стан-
дартланы белгиленнгени, ызы
бла окъуу китапланы федерал
тизмеси тохташдырылгъаны бол-
гъанды. Марат Азретович устаз
жашагъан къадарында билимин
ёсдюргенлей турургъа кереклисин
белгилегенди.

Байрамда Билим беруино ай-

Аюес Кумыков.

нытыуну федерал институтундан
ырызлыкъ къагъытла бир талай
школ директорлагъа эм устаз-
лагъа берилгендиле. Ала Наль-
чикде Устазланы усталыкъларын
ёсдюрген институт эм Москвада
сагъынылгъан федерал институт
кыурагъан сынау майданлада
ишлейдиле.

Андан сора да, Тырнауузну
школларыны жетишимлери энчи
белгиленнгендиле. Сёз ючюн,
5-чи номерли гимназияны окъуу-
чусу Улубайланы Тимур «Ученик 21
века. Пробуем силы - проверюем
способности» деген битеуроссей
олимпиадада - биринчи жерни,
ол гимназиядан Чомаланы Элдар
а ючюнчо жерни алгъандыла.
Жыйылгъанланы жаш артистле,
чыгъармачылыкъ къауумла жа-
рыкъ номерлери бла кыуандыр-
гъанлай тургъандыла. Байрамны
ахырында институтну кафедре
башчысы Анна Керженецва устаз-
лагъа насып, саулукъ тежегенди.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

ЗАМАН

ПРОФЕССИОНАЛЛА

Тилге, фольклоргъа талпыныуу жилтинни ышыра

Усталыкъгъа кертчилик

Устаз усталыкъны сайлап,
анга кертчилей къалалгъан,
баям, хурметге, даражлагъа да
тийишлиди. Адам улу жаратыл-
гъанлы бери да, ол жаш тёлюге,
халкъгъа билим бералгъанланы
багъалагъанды, аланы деберле-
ри бириледен бийикдеди.

Бюгонлюкде окъутууда торле-
ниуле устазланы угъай, ата-ана-
ланы, сабийлени да абызыр-
гъа юйренчек этгени бирибизге
да туюлюдjo жангычылыкъ.
Бусагъатдагъы школда жаш
тёлюно ызындан тизип, аллага
дерсни, андан тышында барды-
рыгъа тийишли жумушун да

сөнде педагогну алгъадан да
кёреме», - деген эди. Ол кюн къа-
лай кыуаннганын, быллай сёзле
аны жюрегине ышаныулукъ бе-
рип, учундургъанларын ушакъ
нёгерим бюгон да унутмайды.

Уллу къазанда бишген чий
къалмаз, дегендиле бурунгулу-
ларыбыз. Зухура да атасы халкъ
ичинде сыйы-намысы жюрюген
Ксаналаны Эрменбийни уллу
юйюрюнде ёсгенди. Беш сабий
да, университетибизни тауусуп,
бийик билим алгъандыла. Эр-
менбий а урушну отун, жалынын
да кёрген тёлююзден эди. Ол
андан абырч чында кыйтаханды.

Ксана улу спортну да сыйгенди:
1947 жылда Ош областыны эркин

жашырынлыкъларына тюшон-
дюрюю туюлюдjo. Анда ала
сабийлени адетге-тёреге, ариу
къылыкъгъа, фольклор, адаби-
ят, маданият байлыгъыбызгъа
юйретедиле.

Барысын да санамасакъ да,
аны отуз жылны ичинде болдур-
гъан жетишимлерин ол быйыл
апрель айда КъМКЪУ-ну Устаз-
ланы усталыкъларын ёсдюрген
институту бардыргъан конкурсда
эм иги методиканы кыурагъаны
ючюн биринчи жерни алгъанын
чертирге тийишлиди. Жаланда
озгъан окъуу жылда окъуна ол
кесини сохталары бла ондан
аслам республика даражалы
эришуиге къатышханды. Ол сан-

Зухура Эрменбиевна бу жумушда
да айырмалыды. Ол биргесине
ишлеген Башийланы (Байсыла-
ны) Лейлягъа устазлыкъны, уста
кыураучуну да жашырынлыкъ-
ларын ангылатханлай келеди.
Огъарыда сагъынылгъан кон-
курсланы барысына да ала бирге
къатышханлары да кадет школ-
интернатда окъутууда тёлюлени
байламлыкълары юзюлмегенини
шартыды.

Ол эм алгъа бери юйретиучо
болуп келгенди. Малкъар тилден
бла адабиятдан а эки жылны
ичинде дерсле береди. Алай
болгъанлыкъгъа, окъуучуланы
жетишимлери асламдыла. Сёз
ючюн, огъарыда сагъынылгъан
«Эльбрусоид» бардыргъан эри-
шуино «Стихотворение» деген
номинациясында аны окъуучусу
Гидаланы Ислам (8 кл.) биринчи
жерни алгъанды. Лейля кеси да
назмұла жазады. Ол хунерин
дерслеринде да хайырланады.
Ишинде жууаплы жумушлагъа
къатыша, кюнден кюннге кесини
усталыгъын да ёсдюреди. Аппа-
сы урушу ветераны Ностуланы
Ассени эсгере, ала иги кёллери
болгъан адамла эдиле, дейди.

Борчлары - тилге соймекликни кючлеу

Зухура бла Лейля, былай алып
къарасакъ, башха-башха тёлю-
лени келечилеридиле. Биринчи-
сы ишлеп башлагъанлы, хау, кёп
зат торленнгени. Алай а аланы
экисини да бирди борчлары –
сабийлени ана тилге соймекли-
клерин кючлеу. Огъарыда тиши-
руланы ветеран жууъкъларын
бошдан сагъынмагъанма. Аланы
хапарларын кеслери эшитгенле
жаш адамланы патриотлукъ-
гъа, Ата журтну сюерге, ма-
мырлыкъны сакъларгъа, аны
магъанасын ангыларгъа да ма
алай юйретедиле. Экиси да на-
сыппы аналадыла. Бир тукъмну
кичилери Башийлагъа сабийле
ёсдюредиле.

-Бизни конкурслагъа къаты-
шыргъа директорбуз Эриста-
уланы Адрахман бла заучу-
буз Къайгырмазланы Лидия
Сосланбековна кёллендире-
диле. Аллай тутхан ишлерин
тап бардыра, коллективни да
ызыарындан тизе билген адам-
ланы къатында ишлегенибизни
кесибизге насыпха санайбыз.
Жаланда аланы угъай, респу-
бликада битеу да билим беруи-
де ишлегенлени бу байрам бла
алгъышлайбыз, жетишимле,
саулукъ тежейбиз, - дегендиле
редакциябызда къонакъда бол-
гъан кюнлеринде устазла бир
аууздан.

Ала бюгонлюкде тынгылап
къояргъа болмазлыкъ пробле-
мабызгъа - ана тилде сёлеширге
къызынмагъаныбызгъа, ата-
анала уллу кёллююк этгенле-
рине да жарсыгъандыла. Бу эки
тиширууну да бир бирге намаз
бере, бири тамамлагъан ишни
башхасы багълалай сёлешген-
лери хычыуун эди. Аллай устаз-
ларыбыз болгъан къадарда,
ёз тилибизде китап окъургъа,
жыр айтыргъа талпыннганла-
рыбызны саны ёсе барыр деп
ышанырчады.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

Биз сайлагъан жолла

«Окъуучуларым билимли, тюз ниетли, Ата журтубузгъа кертчи болсала сюеме»

**Тырнауузда ючюнчо номерли
орта школну устазы Беккиланы Мё-
лек Исмаиловнаны эм бийик квали-
фикация катюриясы барды. Ол кеси
да «Россей Федерацияны Битеуло
билим беруиюно сыйлы ишчиси» де-
ген атха тийишли болгъанды. Педагог
болуп уруннганы 25 жылдан артыкъ
болады. Сабийлени юйретиуде, окъу-
тууда жангы амалланы хайырланн-
ган устазладан бириди.**

**Быйыл ол «Билим беруи» деген мил-
лет проектни чеклеринде бардырыл-
гъан «Эм иги устаз» деген конкурсда
хорлагъанды. Биз анга тюбеп, жаша-
ууну, урунуу жолуну юсюнден ушакъ
бардыргъанбыз.**

- Мёлек Исмаиловна, бу усталыкъны къалай
сайлагъаныгъызын айтсагъыз эди.

- Сабий заманымда окъуна анам, мен кесимден
гитчелеге нечик сыйлоп къарагъанымы кёрюп:
«Сен, баям, устаз боллукъ болурса», - деген эди.
Аны айтханы тюз болгъанын жашау кеси кёргоз-
генди. Мен кесим да ким болуп ишлерге сыйгеним
бек терк ангылагъан эдим. Орта школдан сора
Нальчикде педагогика училищеге киргенме. Андан
сора уа КъМКЪУ-ну педагогика эм башланнган
билим беруи методика факультетин заочно окъуп
бошагъанма.

Тырнауузда ючюнчо номерли орта школгъа
келген кюн бюгонча эсимдеди. Мени бла бирге бир
классда окъурукъ сабийлеге да устазыбыз Жазала-
ны Нюрхан жарыкъ тюбеген эди. Мен а бир гитче-
чик, арыкчыкъ, анамы къолун жиберирге сыймей
сюеле эдим. Нюрхан Халитовна уа, башымдан
сылап, бирси сабийле бла бирге акырын классха
кийирген эди. Партаны артында олтуруп, аны хар
айтханына уллу эс буруп, тынгылап тургъанма.
Устазымы дерслеринде аны сёзлери, оюмлары,
сагъышлары манга усталыкъны сайларгъа бек уллу
болушлукъ этгендиле.

- Школдан сора айыргъан жолугъуз бла барып
башлагъагъыз?..

- Сабийлени тамата класслада жетишимлери,
гитче класслада алагъа къаллай кыйын салынга-
нына кёре болгъанына, ол себепден быллай устаз-
ланы магъанасы, жууаплыкълары да бек уллу
болгъанына педучилищеге окъуна тюшоннгенме.
Анда преподавательле бек иги билим бергендиле,
кесиме базынырча кёллендиргендиле.

Мен окъугъан кезиуледе гитче класслада устаз-
ла жетишмей эдиле да, Тырнауузда бешинчи
номерли гимназияны башчысы Лариса Апшова
мени иште чакъырады. Ачыкъ айтханда, бир-
бирледе бек къыйын эди, сынауум да жетмегенин
сезе эдим. Алай мени насыятхатчыларым Галина
Ивченко бла Галина Чередникова не заманда да
билеклик этип тургъандыла. Бюгонлюкде да мен
аланы уллу хурмет бла эсгереме, ала манга кёп
къыйын салгъанларын да белгилейме. Гимназияны
коллективи да бек иги адамладан кыуралып эди ол
заманда. Алай бла училищени ахыр курсун заочно
тауусханма.

- Андан сора уа бийик билим алыргъа оноу
этесиз?

- Ол муратда КъМКЪУ-гъа заочно кирген эдим.
Мени районда гитче классланы методика бириги-
уюно таматасы этип салгъан эдиле. Ызы бла уа
кесими ючюнчо номерли орта школума къайтып,
анда гитче классланы устазы эмда директорну окъу-
утуу-юйретиу иш жаны бла орунбасары болгъанма.
Шёндо уа мен аны бла бирге районну билим беруи
управленияыны методистиме.

Алты жыл мындан алгъа бизни школубузда баш-
лангъан битеуло билим беруи жаны бла кыырал
стандарт сингдирилип башлангъан эди. Мени бу
жумушну тамамлагъан ишни къауумну таматасы

этип салгъандыла. Ол кезиуден бери гитче клас-
лада окъугъанланы юйретиу, билим беруи амалла
иги да торленнгендиле. Мен кесими борчуму са-
бийле сыйлоп окъурча, билим алырча, алагъа бир
сейирлик затла кыурапча амалла табыуда кёреме.
Дерследе бир нёнча технологияланы хайырланыр-
гъа кюрешеме, ол себепден ала иги да кыйыматлы
боладыла. Класслада уа анга деп хар не да барды
– интерактив къангала, Интернетте къошулгъан
компьютерле, башха аппаратура.

- Школну башчысы Хутуйланы Любовь айтхан-
га кёре, сиз окъуучуланы тинтиу ишлеге кёллен-
дириуге аслам эс бурасыз...

- Сабийледе хунерлик, усталыкъ не аз да бар эсе,
аланы ачыкълаугъа энчи магъана береме. Школ-
чуланы районда, республикада бардырылгъан кёп
конкурслада, эришуледе хорлап тургъанлары ол
къыйыматлы болгъанын шарт кёргозтеди. Дагъыда
«Познание. Творчество. Дети» деген ат бла Эколо-
гия-биология сабий ара кыурагъан республикалы
конкурсда бизни командабыз биринчи жерни
алгъанды. Окъуучуларымдан бири школланы ара-
сында бардырылгъан «Эсгериюно картасы» деген
проектге къатышып, «Просвещение» басманы
сыйлы грамотасы бла саугъаланганды.

- Биз билгенден, сиз, сабийлени окъутхан бла
чекленип къалмай, кесигизни билимгизни да
ёсдюргенлей турасыз...

- Мен замандан артха къалмазгъа кюрешеме.
Республикада, районну кесинде бардырылгъан
семинарлагъа, конференциялагъа, «Начальная
школа: успешный старт в будущее» деген Битеу-
россей педагогика фестивалъны чеклеринде бар-
дырылгъан мастер-класслагъа, «Жылыны устазы»
конкурсха къатышханлай турама. Бир кере Грозный-
де семинарда мастер-класс да бардыргъан эдим.
Анга башлангъан билим беруи жаны бла китапланы
авторлары да къатышып, манга бийик багъа берген
эдиле. Сынауум «Педагоги-новаторы» деген халкъ-
ла аралы энциклопедиягъа да тюшгенди.

- Выпускниклеригизни кимле болуп кёрюрге
сюе эдигиз?

- Бек биринчиден, халкъларын, туугъан жерлерин,
Ата журтларын сыйген адамла, дагъыда билим-
лиле, тириле, ачыкъ жюреклиле, къулакъ сала,
тынгылай билгенле, кеслерини оюмларын шарт
ангылата билгенле болурларын излейме. Кезиуло
выпускну ашыра, белгили педагог эм психолог Ш. А.
Амонашвилини бу сёзлери эсиме тюшедиле: «Устаз,
классда къабыргъагъа уллу сагъат такъ, сабийле
замананы «чабып баргъанын» кёрюрча, кеслерини
жашауларын, ишлерин аны бла тенглешдирирча.
Сен а ол кезиуде алагъа сейирлик, илмудан, жюрек
жылыулуқъдан толду дерсле бер, хар такыйкъа да
окъуучуларыны ёсюп барырына, акъылбалыкъ
болурларына себеплик этерча».

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

тынгылы берип, келир заманда
халкъ алагъа ышанырча этал-
гъан педагогларыбыз а, насып-
ха, кёлдюле.

Аладан бириди Бабугент элни
кадет школ – интернатыны малъ-
кыр тилден бла адабиятдан
устазы Башийланы Зухура. Ол
бу мекамгъа ишге жюрюгени уа
быйыл отуз жылдан атлагъанды.
КъМКЪУ-ну тауусхандан сора
интернатха эм алгъа юйретиучо
болуп келип, аны бла бирге би-
блиотекачыны кыулугъун да тол-
тургъанды. Алай а не заманда да
малкъар тилден дерсле берирге
сыйгенди, ол аны сабийликден
да жюрек излеуо болгъанды.

Зухура Эрменбиевнаны устаз-
лыкъгъа итиннгени сейр да
туюлюдjo. Адам гитчелигинде
нени кёрсе, андан юлго алыр-
гъа, таматаланы эниклерге из-
лейди. Аны анасы Жабоаланы
Налжан Таулановна Къыргыз-
станда кёчгюнчюлюкде тургъан
ларында сабийлени окъутханды.
Эгечи Рая да Бабугентни орта
школунда немис тилден юйретип
келгенли 40 жылдан аслам за-
ман болады.

**«Мен сенде педагогну
кёреме»**

Алыкъа Къашхатауда школда
окъугъанында уа устазы Расул-
ланы Роза кесин жюрютгенине,
дерслени къалай бергенине
сыйюнюп, анга ушаргъа да из-
легенди. Ол а бир жол окъуучу-
ларына ала къайсы усталыкъны
сайларгъа сыйгенлерини юсюн-
ден соргъанды. Зухура уа устаз
болургъа излегенин ангылатхан-
да, Роза Мустафаевна анга: «Мен

тушуудан чемпиону болгъанды;
1952 жылда уа спортну ол торлю-
сюнден саулай Къыргызстанны
чемпионуна саналгъанды.

Сабийликде ыналарынгъ бла
оздургъан заманынгы унутхан,
айхай да, къыйынды. Зухура
да атасыны анасы Сыйдюнюн
жюрек жылыуу бла эсгереди.
Ана жанындан аммасы Анайгъа
Акъ - Суугъа келсе уа, ол анга
«Малкъар халкъ жомакъла» ки-
тапны окъутханды. Кеси сокъур-
лукъдан кыйналгъан тиширууну
туудугъунда аллай амал бла
тилге, фольклоргъа соймеклик-
ни жилтинни ышыргъаны сейр
туюлюдjo?!

**Чыгъармачылыкъны
дуниясында**

Биринчи кере ишге баргъа-
нында, Зухура Эрменбиевна,
сабийлени кёллююнден апчып,
устазлыкъ бал къалач болмагъ-
анын толун ангылагъанды. Алай
а ол, жылдан-жылгъа хунерин
ёсдюре, профессионал бола
баргъанды. Бюгонлюкде билим
берюуде окъутуу бла бирге юй-
ретуюно юсюнден да айтылады.
Школ тамлагъы кюнде жашау-
гъа къабыргъаларын таяндыра
билген тёлюно ёсдюрюрге тий-
ишлиди. Болсада юйретиу бизни
халкъ педагогикабызда ёмюр-
леден бери да келеди. Аны толун
билген профессионал кесини
дерслерин ол халда бардырады.

Малкъар тилден бла адабият-
дан окъутхан устазларыбызгъа
бюгонлюкде тынч болмагъ-
анын, аланы боюнларында
борчлу жюкню ангылайбыз.
Сора ол дерс жаланда тилни

да «Ана тилим - жаным-тиним,
мени дуниям» деген конкурсда
Мамайланы Мухаммат (11 кл.)
биринчиликни ычындырмагъ-
анды. Жаш «Ахшы адет-халкъны
бетиди» деген проект-тинтиу
ишни тамамлагъанды.

«Эльбрусоид» бардыргъан
«Ана тилим - ариу тилим» деген
чыгъармачылыкъ конкурсда уа
Ахшаякъланы Азрет (7 кл.) кёл-
ден жазмасы бла хорлагъанды.
Отарланы Керим атлы малкъар
маданиятны арасы кыурагъан
эришуино «Сочинение» номи-
нациясында Бегийланы Керимге
(10 кл.) жетген болмагъанды,
Таукенланы Алим а (11 кл.) экин-
чи жерге чыккъанды. «Сурат
ишлеу» кесегинде уа жетинчи
классдан Дышеков Мухамед
бла Мырзантланы Асланбек
айырмалы болгъандыла. Бу
конкурсладан окъуна белгилиди
устаз окъуучуларын не жаны
бла да терен оюм эте билирге
юйретгени.

Аны бир нёнча дерсин, сёз
ючюн, «Тамсиллени дуниясында»
республикалы телевиденияны
малкъар тилде беруилерини ре-
дакциясы да кёргозюп тургъан-
ды. Ол да, кыурачулагъа сейр
болгъандан сора да, устазланы
барысына да, бютконда энди
ишлеп тебирегенлеге, ахшы
юлгюдо.

**Тёлюлени ышаннгылы
байламлыгъы**

Къайсы усталыкъда да адам-
ны кесини билгенин, сынамын
ызындан келген жаш тёлюге
юйрете билую аны профессия-
онал даражасын ачыкълайды.

иги авторланы кыарысузладан
айыра билмей, битеу болгъан
китапланы кыйырындан башлап
окуй эдик. Китап бизге жер ба-
шында бек аламат зат кёрюнюп.

Бир жол библиотеказы терезе-
синде бир миыла кесек жетмеген
жипини эслеп, «Кровь людская
не водица» деп бир китапны
алайдан чыгъарама. Аны артха
кыйтармазлыгъым, энди ол
кыуруда биргеме боллугуу алай
уучундургъан, кёллендирген, на-
сыплы да этген эди.

Сөгүз классны бошاپ, элде
башха школгъа кёчгени-
нде, бизни литературадан
Элсюерланы Аминат Алихановна
окъутуп башлайды. «Беш» неда
«тёрт» алыр ючюн четвертьге,
жазыучуну программагъа кир-
ген чыгъармасындан сора да,
бир талай китабына тюшонюрге
керек эди. Алай бла, ол жылла-
нда Достоевскийни, Толстойну,
Чеховну дунягъа айтылгъан
чыгъармаларын окъуп чыккъан
эдик. Битеу классыбыз Есенинни
кёлден билгени бюгонча эсимде-
ди. Аминат Алихановна поэзияны
музыкасын эшитирге юйретген
эди.

Жылла озгъандыла, биз тогъ-
уунучу классха дери окъу-
гъан эски школну көтерип, аны
орунуна жангысы ишленнгенди.

ОНОУЛАШЫУ

Жаш тѐлюню иги юлгюледе ёсдюрюрге

Алгъаракълада Къабарты-Малкъарны Урушну, урунууну, Саутланнган кючлени эмда правону къоруулау органланы ветеранларыны союзуну президиумуну кенгеши бардырылганды. Аны ишине организацианы таматасы Мухамед Шихабахов, жер-жерли бѐлумлени башчылары эмда республиканы граждан обществону институтлары бла байламлыкъла къурау эм миллетлени ишлери жаны бла управленианы келечиси Алла Шевченко къатышхандыла.

Жыйылыуда жаш тѐлюню патриотлукъ, интернационализм жаны бла юйретиуде эмда аланы урунууну, Ата журтха къуллукъ этиуню ахшы юлгюлери, терелери бла шагъырейлендириу ишде ветеран организацияла бютонда тири болургъа кереклисини юсюнден айтылганды. Дагъыда жер-жерли бѐлумледе болум сююлгенди, организацианы жангы уставыны энчиликлерини юсюнден да айтылганды.

Советни башчысы Мухамед Шихабахов шѐндюгю, терк тюрлене баргъан дунияда ёсе келген тѐлюге Ата журтха сыймеклик деген сѐзню магъанасыны теренлигин

шарт ангылатмай жарамагъанын энчи белгилегенди, организацианы баш борчларындан бири да аны бла байламлы болгъанын чертгенди. Бу ишге къырал шѐндю аслам эс буруп тебирегенин да айтханды ол. «Россей Федерацияда жаш тѐлюню патриотлукъ жаны бла юйретиуню юсюнден программа къабыл этилгенди. Анда бу ишни тамамлауда власть органланы, тийишли жамауат организациаланы къаллай борчлары болгъаны шарт белгиленеди», - дегенди Шихабахов эмда бу программа бла бизни республикада жаш адамланы аскерде къуллукъ этиуге айтханда, аны сылтауу да баямды: Уллу Ата журт урушну ветеранларыны саны терк азая барады, аланы араларында тышына чыгъаргъа, быллай тюбешиулеге тири къа-тышыргъа онглари болгъанла да жарсыугъа бек аздыла.

Жаш тѐлю жигитлики, иш кѐл-люлюкню, усталыкъны юлгюлери бла шагъырей болуп турууча школлада тийишли музейле къурамай жарарыкъ туюлюдо. Бу вопроса да энчи магъана берилгенди жыйылыуда. «Адам улуну не осал къы-лыкълары бар эселе да, сѐз ючюн, гудучулукъ, коррупциячылыкъ - ал-лай шартланы кѐргюзтген беруле, материалла кѐпдюле. Жаш адамла аны телевизорда, Интернетде, ушакълада кѐредиле, эшитедиле. Ма ол себепден къырал, жамауат, биз да, аны бир кесегича, кеси жаныбыздан къолдан келгенни ая-мазгъа керекбиз, ахшы юлгюлени, атлары иги бла айтылгъан адамла-ны юслеринден кенг билдирирге», - дегенди Шихабахов.

«Россей школчуланы къымыл-дауу» деген жамауат-къырал жаш тѐлю организацианы, аны Къабарты-Малкъарда бѐлюмюню ишлери-ни, борчларыны юсюнден да айтыл-ганды кенгешде. Анга сынау халда бир ненча школ къатышханларын да билдиргенди Мухамед Шиха-бахов. Бу проектни чеклеринде уа РФ-ни Къоруулау министрствосу «Юнармия» деген аскер-патриот-лукъ къымылдау къурагъанды. Анга школчула, тийишли организациала, излеу къауумла бла клубла кирирге боллукъдула.

Союзню башчысы, Культура мини-стерство жюз патриот фильмлени тизмесин къурагъанын да белги-леп, асламлы информация амалла бла бирге ишлеуню кючлендирирге кереклисин чертгенди. Кенгешде дагъыда бу айда «жагдауурлукъ» акцияланы бардырыуну юсюнден да сагъынылганды. Ахырында уа бу жаны бла Битеуроссей органи-зацианы Москвада бардырыллыкъ конференциясына делегат айырыл-ганды.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ДАТА

Аны жыллагъа бойсунмагъан фильмлери

Кинорежиссёр, сценарист, педа-гог, Совет Союзню халкъ артистка-сы, РСФСР-ни Къырал саугъасы-ны лауреаты Татьяна Лиознова бизни арабыздан кетгенли бу кюнде беш жыл болады. Бары-сын да санамасакъ да, «Евдокия» (1961ж.), «Три тополя на Плющихе» (1967 ж.), «Семнадцать мгновений весны» (1973 ж.), «Карнавал» (1981 ж.) деген чыгъармалары бла окъ-уна ол кинону тарыхында энчи жерге тийишлиди.

Аны биринчи фильмине «Евдокия» саналгъанлыкъгъа, керти да атын айтдыргъан, уллу махтау да келтирген «Три тополя на Плющихе» деген кино-су болганды. Баш жигитин ойнаргъа Татьяна Дронинаны чакыргъанында уа, «Нежность» деген жырны ариу жырласа, анга роль ол заманда бе-риллиги айтылганды. Аны билирге уа эки кюн заман бѐлюнюрюкдю де-генинде, Дронина, хазырланмай да, алаMAT жырлайлыкъын билдирип, баш жигитни ачыкъларгъа тийишли болады.

Жыр фильмге салыннгынчы эки жыл алгъа лѐтчикге жораланып жы-зылгъан эди. Аны эшиттгенлей окъ-уна Татьяна Михайловна аны кесини фильмине къошулгъанына ишекли болмагъанды. «Три тополя на Плю-щихе» уа керти да халкъны бек суюген киноларындан бирине саналгъанды.

Кеси заманында экранда да 800-ден аслам кере кѐргюзтолген эди. Ыра-зылыкъларын билдирип, режиссѐргъа письмола ийгенлини санын да санар-гъа къыйынды. Къараучуладан бири уа: «Къауум кюнню къайтарып къарап тургъанма, хар заманда да Дронина чемоладна ачыкъланы кѐрюп, аны сакълагъан Олег Ефремовха чыгъар деп ийнана эдим», - деген эди.

Ызы бла уа Лиознова ажымлы жоюлгъан лѐтчиклеге жораланнган

«Им покорялись небеса» фильми ха-зырлайды. Ол кезиуде Совет Союзню жигити, лѐтчик - испытатель Василий Калашенко бла танышды. Ол за-маннга Василийни юйдегиси ауушуп, эки къызчыгъын кеси ёсдюре эди. Аладан бири, Людмила, режиссѐрну жашауунда эм уллу ыз къойгъанды. Эрге бармагъанлай, сабийи да бол-магъан Татьяна Михайловнагъа сый берип, анасынача, къарагъанлай тургъанды.

Бир ненча жылдан а Юлиан Семѐ-новну «Семнадцать мгновений весны» романыны магъанасын жаратып, аны салыргъа итинеди. Ол кезиуге чыгъ-арманы сценарийи «Ленфильмге» сатылып тура эди. Аны билип, режис-сѐр жазыучгъа тилеп, ахчасын артха къайтардтырып, фильмин сценарийин кесине алады.

Ол 1973 жылда экраннга чыкъ-ганды.Сейир туюлюмюдо, теле-виденияда къыркъ жылдан аслам кѐргюзтолген 12 сериялы «Семнад-цѐт мгновений весны» фильм ючюн не Лиозновагъа, не романны автору Юлиан Семѐновха бир тюрлю саугъа

берилмегени. Баш жигитни - Штир-лицы – ачыкълагъан Вячеслав Тихоновну уа ойнагъанын жаратып, белгилеген эдиле. Бюгонлюкде да ол унутулуп къалгъан кино туюлюдо, аны жигитлерини атлары айтылгъан-лай, адамланы эслеринде турадыла.

Кесини фильмлерини барысын-дан да бег а Татьяна Михайловнаны «Карнавалны» сыйгени белгилиди. Ол анда ёз къадарын ачыкълагъ-анын жашырмагъанды. Сабий за-манында юйюрю жарлы болуп, коммуналкада жашагъандыла. Алай режиссѐр андан бир заманда да ы-лыкъмагъанды. Фильмини салгъаны бла къоншулукъда тургъанлагъа да ыразылыкъын айтхан эди.

Нек дегенде ол киноларында бир-бир жигитлеринде аланы сы-фатларын кѐргюзтгенди. Сѐз ючюн, къабыргъаларыны бирси жанында Москваны кинотеатрларыны биринде ишлеген тапѐр жашагъанды, хар за-манда макъам тартып башласа, аны терслеп, дунияны айтып тохтачу. Тюз алай «Семнадцать мгновений весны» чыгъармады Штирлицни ачыуландырып, къоншусу Заурих согъа эди.

Бу чыгъармасындан сора Лиознова алты жылны ичинде режиссѐр-актѐр мастерскойда студентлени окут-ханды. 80-чи жылладан башлаб а, жангыдан ишине къайтып, кинола салады. Аланы санында кеси за-манларында кенг белгили «Мы ниже подписавшиеся», «Конец света с последующим симпозиумом» деген фильмле болгъандыла.

Жарсыугъа, белгили режиссѐр 2011 жылда дуниядан кетгенди. Алай ол салгъан фильмле ёлюмсюз бол-гъанларыча, аны киноискусствогъа къошхан юлюшю да ёлчемсизди.

ТЕМУККУЛАНЫ Амина хазырлагъанды.

Конференция

Сынамларын бир бирге айтырыкъдыла

14-15-октябрьде Нальчикде КъМР-ни Саулукъ сакълау мини-стерствосу, СПИД-ни бла жукъгъан ауруулары профилактикаларын бардырыу эм алагъа къажар ара бардырып, «Актуальные вопросы инфекционной патологии Северо-Кавказского федерального округа» деген ючюнчю илму-практика конференция ётерикди. Анга Рос-сейни Саулукъ сакълау министр-ствосуну штатына кирмеген тамата инфекционист, профессор Ирина Шестакова, ЮФО-ну тамата ин-фекционисты, медицина илмуланы доктору Владимир Городин, И. М. Сеченов атлы къырал медицина университетини гастроэнтерология бѐлюмюню таматасы, профессор Джамал Абдурахманов эм саулай СКФО-дан специалистле къаты-шырыкъдыла. Программагъа кѐре белгили устаа онтѐрт лекция бла докладла окъурукъдула.

Конференцияны координатору, СПИД-ни бла жукъгъан ауруулары профилактикаларын бардырыу эм алагъа къажар араны таматасы,

Грек-рим тутушуу

Локияланы Жамболат - дунияны чемпиону

Кѐп болмай Македонияны Скопье шахарында аскерчилени арасында грек-рим тутушуудан дунияны чемпи-онаты бардырылганды. Турнирге Рос-сейни жыйымдыкъ командасыны са-нында Элбрус районну сабий эм жаш тѐлю спорт школуну келечиси, спортну устасы Локияланы Жамболат (суратда онг жанында) да къатышханды.

Жамболат 59 килограмм ауурлукъда тутушуп, Азербайджандан Европаны доммакъ чемпионун эмда Белорус-сиядан бла Украинадан спортчуланы да хорлагъанды. Финалда уа 5:1 эсеп бла Ирандан жаш тѐлюню арасында дунияны биринчилигини эки кере чемпиону эмда Дунияны кубогуна тийишли болгъан гѐжефсни жукъгъан-ды. Жаш жараулары Россейни сыйлы тренери Локияланы Юрийни къолунда бардырады.

Зольск райондан жерлешибиз Кан-темир Магомедов а ючюнчю жерге

чыкъгъанды. Аны тренери Сафарби Начоевди. Саулайда турнирде Россейни командасы юч - «алтын», бир - «ю-мюш» эм эки доммакъ майдаллагъа тийишли болгъанды.

Анатолий ТЕМИРОВ.

ТУРНИР

Волейболчула Кѐнделенде сынашхандыла

Кѐнделенде жангы физкульту-ра-саулукъну кючлеучю комплекс ачылгъаны бла байламлы волей-болдан турнир бардырылганды. Анга республиканы районларын-дан талай команда къатышханды.

Аладан тишырыуланы араларын-да биринчи жерни бабугентчиле алгъандыла. Экинчиге яныкойчула чыкъгъандыла, тырнауузчула уа ючюнчюле болгъандыла. Ала грамотала эм майдалла бла са-угъалангандыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Акция

Токну аяуну юсюнден хайырлы ушакъ

Энергияны аяу жаны бла «ВМЕ-СТЕ ЯРЧЕ» деген битеуроссей фе-стивальны чеклеринде КъМР-ни Энергетика, тарифле эмда жашау журтлагъа надзор этиу жаны бла къырал комитетини келечилери 1-чи номерли школ-интернатда болгъандыла. Анда окъугъанлагъа ала электрокючню аяуну юсюнден ачыкъ дерс бардыргъандыла, деп билдиргендиле ведомствону пресс-службасындан.

Специалистле сабийлеге къал-лай ток чыракъла болгъаныны, ала къалай ишлегенлерини юсюнден билдиргендиле, ол санда бытовой приборла электрокючню аяу жаны бла ненча классха бѐлюннгенле-рина, токну эсеплеучю приборланы энчиликлерини, энергияны аяу тех-нологияланы юсюнден да. Токну аяу экологиягъа, юйюрюн къолайлыкъ-

ына себеплик этерге боллугъун да ангылатхандыла.

Бизни корр.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

<div>Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал</div> <div>РЕДКОЛЛЕГИЯ: ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редакторну орунбасары) ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редакторну орунбасары) ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь) МОКЪАЛАНЫ Зухура (культура бѐлюмню таматасы) ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика жашау бѐлюмню таматасы)</div>	<div>ТЕЛЕФОНЛА: Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.</div> <div>РЕДАКЦИЯНЫ БѐЛОМЛЕРИ: Жамауат-политика жашау - 42-24-02, 42-67-68. Культура - 42-75-82 42-66-76. Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жыгъылыкъла эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окъуучула бла байламлыкъла жорютюу эм реклама - 42-37-94. Энци корреспондент - 42-68-72. Тилманчла - 40-28-97. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.</div>	<div>Редакция авторла бла къагъат жорютмейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артха къайтарылмайдыла.</div> <div>Газетде басмаланган материаллада айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишимезге боллукъдула. Алада айтылгъан хар зат ючюн</div> <div>Россей Федерацияны Басманы юсюнден законна тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.</div> <div>Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машинка бла жазылгъан 5-6 бет) кенню алмайды.</div> <div>Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чо июньда регистрация этилгенди.</div> <div>Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532</div>	<div>Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.</div> <div>Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33</div> <div>Газетлени ислерине тапдырыу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениасы жууаплыды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10</div> <div>Газетлени розницагъа сатыу ючюн КъМР-ни "Роспечатъ" акционер обществосу жууаплыды. Телефон: 42-69-34</div>	<div>Номерге графикте кѐре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салыннганды</div> <div>ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГАНЛА: Кульчаланы Зульфия - дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасары; Зезаланы Лида - (1,2-чи бетле), Бийчеккуланы Жаннета - (3,4-чо бетле) - корректорла.</div> <div>Тиражы 2100 экз. Заказ № 1551 Багъасы 10 сомду.</div>	<div>РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:</div> <div></div> <div>360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5 электрон почта: elbor_50@mail.ru</div>
--	--	--	---	---	---